

38

Repartiment d'actius i passius. Com podria ser en el cas de Catalunya

Jordi Augusto

@jordiangusto

Economista. Professor de teoria econòmica UAB.

Ha sigut assessor econòmic al Parlament Europeu, cap d'anàlisi socioeconòmica a la Fundació Catalunya Europa, president del grup de treball en innovació del Col·legi d'Economistes.

Actualment és assessor del conseller del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

David Ros Serra

@EconomRosDavid

Economista.

Membre de la Comissió d'Economia Catalana del Col·legi d'Economistes.

Interventor d'Administració local (Ajuntament de Sabadell) i tresorer (Ajuntament de Sant Cugat del Vallès).

Empresari especialitzat en el desenvolupament de programari de comptabilitat i gestió tributària d'ajuntaments, diputacions i autonòmic.

Professor de diferents màsters d'Administració pública en matèria pressupostària i comptabilitat pública.

La separació d'estats en termes econòmics suposa la negociació i traspàs al nou estat dels drets i obligacions econòmiques que, sent de titularitat de l'estat predecessor, corresponen a l'estat successor sobre la base dels principis de dret internacional. Drets i obligacions presents i futures, com ara la total recaptació impositiva i de cotitzacions socials, entre els drets, i el pagament de pensions i

“*En el repartiment d'actius i passius, la jurisprudència internacional que impera ve determinada per la Convenció de Viena sobre la successió d'estats en matèria de béns, arxius i deutes d'estat (1983), malgrat que no ha estat ratificada pel Govern espanyol.*”

necessàriament agafats de la mà. I en aquesta negociació econòmica els organismes internacionals no podrien argüir que és un assumpte intern, atès que bona part del deute espanyol està en mans de residents forans i ben segur que voldrien tenir garantit el seu retorn.

En aquest sentit, i pel que fa al repartiment d'actius i passius, la jurisprudència internacional que impera ve determinada per la Convenció de Viena sobre la successió d'estats en matèria de béns, arxius i deutes d'estat (1983), malgrat que no ha estat ratificada pel Govern espanyol. Un conveni que en essència ve a dir que una secessió no ha de suposar que uns en resultin guanyadors i uns altres perdedors. Novament l'equilibri entre drets i obligacions, amb una restricció afegida pel mateix conveni: cada part haurà de retenir els actius ubicats al seu territori. Una restricció en part contradictòria amb l'equilibri anterior quan la distribució d'actius sobre el territori no és homogènia, com passa a Espanya, i que només es pot resoldre si Catalunya assumeix el deute (els passius) en funció dels béns d'estat que es queda (actius).

Això descarta càlculs que de vegades s'han fet prenent el PIB (19 %) o la població (16 %). Si els actius estan per sota, com és el cas a Catalunya, on hi ha l'11 % dels actius de l'Estat espanyol, això suposaria un desequilibri injust, de la mateixa manera que ho seria si estiguessin per sobre. No oblidem que la manca relativa d'estoc de capital públic a Catalunya ha fet necessari complementar-la amb capital privat, com veiem amb les autopistes de peatge o els centres educatius i sanitaris concertats.

Cert que no tot el deute de l'Estat espanyol l'ha originat la inversió en actius de qualsevol mena, ja siguin carreteres o escoles, sinó que la major part té origen en una despesa corrent superior als ingressos. Però d'una banda, tota despesa pública té origen en algun actiu: escola, centre sanitari, comissaria, carretera...; d'altra banda, i no per casualitat, el percentatge de despesa de l'Estat a Catalunya s'acosta molt i molt al percentatge d'actius (un 12 %); i per acabar-ho de reblar, la Generalitat de Catalunya ja s'ha vist obligada a incórrer en dèficit i a generar deute, a causa del model de finançament autonòmic i el dèficit fiscal que pateix Catalunya.

De tota manera, el fet que el deute de l'Estat espanyol (els passius) sigui molt superior als seus actius (edificis estatals, material mòbil...), un bilió contra uns 700.000 milions, fa que el “negoci” de repartir actius i passius sigui en qualsevol cas ruïnós.

També si repartim els deutes (passius) en funció dels actius estatals (edificis, trens...), estariem parlant que a Catalunya li correspondrien 56.000 milions en actius a canvi d'uns 80.000 milions de deute un cop descomptat, al bilió de deute actual de l'Estat, els actius que no són a cap territori i que en qualsevol moment es podrien utilitzar per minorar el deute —estem parlant de crèdits de l'Estat de qualsevol mena davant tercers o de reserves líquides al Banc d'Espanya, a l'FMI i altres.

subsidis, entre les obligacions; i drets i obligacions d'origen pretèrit, com ho són els actius de l'Estat a Catalunya i la part dels passius de l'Estat que caldria assumir en correspondència.

Notem que diem negociació, en el sentit que ha de ser quelcom a fer un cop reconeguda la independència del nou estat. En l'endemig, ni l'Estat podria deixar de fer front a les seves obligacions, com ara pagar les pensions, ni Catalunya podria assumir-les sense negociació o sense que hi hagués un incompliment de l'estat predecessor. Drets i obligacions van

“*En la separació d'actius i passius no hem d'oblidar que la manca relativa d'estoc de capital públic a Catalunya ha fet necessari complementar-la amb capital privat, com veiem amb les autopistes de peatge o els centres educatius i sanitaris concertats.*”

“*Assumir deute per sobre del percentatge d'actius només tindria sentit econòmic si llavors parléssim d'afegir més actius; per exemple, patrimoni cultural català que avui dia s'exhibeix a Madrid.*”

En minorar els actius i els passius en igual proporció, el balanç patrimonial de l'Estat espanyol romandria sense canvis. Pel que fa a Catalunya, també; si bé afloraria un deute que a hores d'ara ja paguem encara que no l'anotem. De fet, en paguem de més, puix que ho fem segons la nostra contribució impositiva, més propera al PIB que generem i d'aquí el dèficit fiscal que deixaríem de patir.

Per això creiem que assumir deute per sobre del percentatge d'actius només tindria sentit econòmic si llavors parléssim d'afegir més actius; per exemple, patrimoni cultural català que avui dia s'exhibeix a Madrid.